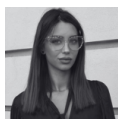

ÎNTRE PROTECȚIE ȘI PROIECȚIE - COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE PRIN INSTRUMENTUL JURIDIC AL ORDINULUI DE PROTECȚIE

Alexandra CREȚU

Abstract

This paper highlights the evolution of the phenomenon of domestic violence, a phenomenon that affects women in special. The scale of gravity of this phenomenon is given by the large number of calls and complaints registered by the police. Currently, a big step was made in fighting against domestic violence by the fact that the electronic bracelets were implemented as protection for the victims of domestic violence.

Keywords: *domestic violence, protection order, provisional protection order, procedural quality, reconciliation, stereotypes.*

I. INTRODUCERE

„Profund ancorată în viața de zi cu zi, violența împotriva femeilor este întâlnită din toate timpurile, în toate țările și la toate nivelurile societății, fiind una dintre cele mai sistematice și răspândite încălcări ale drepturilor omului”¹.

Deși victimele violenței domestice pot fi reprezentate de orice membru al familiei, adesea în centrul acesteia se află femeia. Motivul pentru care acest violența domestică este atât de întâlnită până și acum, când statutul femeii în societate e în continuă creștere este faptul că în mediul familial agresorul se poate desfășura fără ca lumea de afară să știe.

În prezent, violența în familie este considerată una dintre principalele probleme ale societății noastre, un raport al Inspectoratului General al Poliției Române arătând faptul că în România o femeie moare în urma actelor de violență domestică o dată la trei zile².

---

¹ Niță A. J., Convenția de la Istanbul – valoarea adăugată versus aspectele problematice ale reglementării, în *Universul Juridic* nr. 12/2022, p. 72.

² Cojanu T. C., Determinări juridice actuale ale violenței domestice în contextul evoluției socio - culturale a fenomenului, în *Universul Juridic* nr. 1/2016, p. 961.

Această problemă nu este una apărută recent însă, ci din contră, putem spune că a apărut odată cu dezvoltarea civilizației. Este cunoscut faptul că în rândul grecilor și al romanilor, popoare antice foarte dezvoltate, femeia nu era tratată întotdeauna demn și nu îi era atribuit respectul cuvenit, adesea bărbatul fiind cel ce era urcat pe un piedestal. Aceste **două** civilizații au avut la bază concepția inegalitară asupra persoanei, familia patriarhală fiind organizată în jurul a două axe principale care reflectă această mentalitate: sclavia, considerată o instituție a dreptului natural, care nu va dispărea niciodată, și, tot astfel, inferioritatea femeii în raport cu bărbatul. Astfel, familia era organizată pe baza a trei puteri masculine: a bărbatului asupra femeii, a tatălui asupra copiilor și a stăpânului asupra sclavilor³. După cum putem observa, această situație este întâlnită și acum în societatea noastră, raportată la secolul în care trăim.

II. NOȚIUNEA DE VIOLENȚĂ DOMESTICĂ

Legea care guvernează materia violenței în familie este Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Conform articolului 3 din această lege, violența domestică reprezintă „orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți ori foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima”. Principala reglementare la nivel internațional, la care a luat și România parte, fiind ratificată în anul 2016, este Convenția Consiliului Europei din 11 mai 2011 privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, adoptată la Istanbul. Aceasta definește violența domestică ca fiind „toate acțiunile de violență fizică, sexuală, psihologică sau economică, care se produc în mediul familial sau domestic ori între foștii sau actualii soți sau parteneri, indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima”.

Violența domestică poate fi întâlnită sub diferite forme, enumerate la articolul 4 al aceleiași legi. Prin urmare, la lit. a) este definită violența verbală ca fiind „adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare”.

*Violența psihologică*⁴ poate fi aplicată de către agresor prin diferite modalități, cum ar fi: ridicularizarea victimei, intimidarea, batjocorirea convingerilor culturale

³ Avram M., Drept civil. Familia, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, 2022, p. 5.

⁴ Art. 4 alin. (1) lit. b): „impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și suferință psihică în orice mod și prin orice mijloace, prin amenințare verbală sau în orice

sau religioase, șantajul, amenințarea că îi va lua copiii, că o va interna ori o va ucide, distrugerea patrimoniului familial, manifestarea unui comportament posesiv de control exagerat asupra timpului, vorbelor și actelor victimei și negarea dreptului acesteia de a avea prieteni ori chiar rude apropiate ori orice contacte sociale, prin aplicarea unor interogatorii permanente⁵. Acest tip de violență nu apare niciodată izolat, aceste violențe fiind întotdeauna folosite combinat.

*Violența fizică*⁶ poate îmbrăca diferite forme, care ulterior pot duce chiar la crimă. În ceea ce privește relația dintre agresor și victimă, femeile agresate adesea refuză să părăsească domiciliul conjugal, invocând faptul că nu au unde să meargă ori că nu au resursele financiare pentru a pleca. În familiile în care există și copii, aceștia sunt adesea invocați ca fiind un motiv pentru care mama refuză să îl reclame pe agresor și să plece.

*Violența sexuală*⁷ apare întotdeauna însoțită și de alte tipuri de violențe, cum ar fi spre exemplu cea psihologică, fizică ori economică. Aceasta poate apărea atât în rândul persoanelor căsătorite, cât și a celor divorțate, puține victime reclamând însă aceasta, de teama oprobriului societății. *Violența economică*⁸ este reprezentată de momentul în care agresorul duce victima în punctul în care resursele acesteia și autonomia ei financiară nu mai există, ceea ce duce la o relație de dependență față de agresor. Ceea ce rezultă din acest control exercitat de agresor este faptul că se creează o dependență, o stare de izolare și scăderea accentuată a stimei de sine⁹. Acest tip de violență este considerat a fi în strânsă legătură cu cea socială.

altă modalitate, șantaj, violență demonstrativă asupra obiectelor și animalelor, afișare ostentativă a armelor, neglijare, controlul vieții personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, urmărirea fără drept, supravegherea locuinței, a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de victimă, efectuarea de apeluri telefonice sau alte tipuri de comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care prin frecvență, conținut sau momentul în care sunt emise creează temere, precum și alte acțiuni cu caracter similar”.

⁵ Rădulescu S., *Sociologia violenței (intra) familiale: victime și agresori în familie*, Editura Lumina Lex, București, 2001.

⁶ Art. 4 alin. (1) lit. c): „vătămarea corporală ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activități cu grad mare de risc pentru viață sau sănătate și integritate corporală”.

⁷ Art. 4 (1) lit. d): „agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hărțuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întreținerii unor relații sexuale forțate, viol conjugal”.

⁸ Art. 4 alin. (1) e): „interzicerea activității profesionale, privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar”.

⁹ Anton A., *Abordarea criminologică a violenței în familie*, în *Ars Aequi* nr. 1/2014, p. 13.

*Violența socială*¹⁰ mai este numită în doctrină și violența psihologică pasivă. Raportat la celelalte regiuni ale țării, s-a constatat faptul că în București este cea mai întâlnită, fiind vorba de un procentaj de 11%. Mai sunt întâlnite alte două tipuri de violență, respectiv cea *spirituală*¹¹ și cea *cibernetică*¹².

Sociologul american Leonore E. Walker a dezvoltat Teoria „Ciclicității violenței”, ce are la bază concepte precum: victima se va obișnui cu violența agresorului său, ulterior acesta va profita de poziția sa în fața partenerii și se va impune, stima de sine a victimei va scădea, ulterior simțindu-se neputincioasă în fața abuzurilor și justificându-le, va lua apărarea agresorului în fața prietenilor, colegilor și familiei, va ajunge să aprecieze orice mic gest din partea acestuia, să încerce să îi facă pe plac și să se izoleze de societate. Vor exista chiar momente în care agresorul va cere scuze victimei, justificându-și acțiunile prin faptul că a fost provocat sau a clacat. Dacă însă victima decide să plece și să părăsească agresorul, acesta va face promisiuni și va implora iertarea și întoarcerea victimei pentru ca ciclicitatea violenței să poată fi reluată. Când acesta va fi convins că victima nu îl va ierta și că nu există o posibilă împăcare, va trece la amenințări și intimidarea victimei prin diverse acțiuni¹³.

III. ORDINUL DE PROTECȚIE PROVIZORIU

În ajutorul victimelor violenței domestice avem instrumente juridice precum ordinul de protecție provizoriu, ce poate fi aplicat de către organele de poliție atunci când constată existența unui risc iminent ca „viața, integritatea fizică ori libertatea unei persoane să fie pusă în pericol printr-un act de violență domestică”. Instrumentul utilizat de către polițiști este „formularul de evaluare a riscului”, care este considerat a fi radiografia de fapt a situației, un scenariu al violenței

---

¹⁰ Art. 4 alin. (1) lit. f): „impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interzicerea frecventării instituției de învățământ sau a locului de muncă, interzicerea/limitarea realizării profesionale, impunerea izolării, inclusiv în locuința comună, privarea de acces în spațiul de locuit, deposedarea de acte de identitate, privare intenționată de acces la informație, precum și alte acțiuni cu efect similar”.

¹¹ Art. 4 alin. (1) lit. g): „subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral – spirituale prin interzicere, limitare, ridicularizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, interzicerea dreptului de a vorbi în limba maternă și de a învăța copiii să vorbească în limba maternă, impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile, precum și alte acțiuni cu efect similar sau repercusiuni similare”.

¹² Art. 4 alin. (1) lit. h): „hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea non-consensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, speria, amenința, reduce la tăcere victima”.

¹³ Bonea G. V., *Violența asupra femeii în familie*, în *Calitatea vieții* nr. 2/2016, p. 129.

domestice¹⁴. Dacă se constată însă că organele de poliție nu pot emite un ordin de protecție provizoriu, vor informa persoana în cauză cu privire la posibilitatea formulării unei cereri pentru emiterea unui ordin de protecție de la instanță. În situația în care victima refuză să ceară un ordin de protecție provizoriu organele de poliție vor întocmi formularul de evaluare a riscului, iar în cazul în care refuză și această procedură și neagă cu vehemență existența unui abuz, ceea ce este întâlnit foarte des, deși abuzul este vizibil, se va întocmi un proces verbal.

Mijloacele prin care organele de poliție pot strânge probe sunt cele reglementate la art. 29, respectiv:

a) constatarea prin propriile simțuri și consemnarea celor constatate într-un înscris ori

înregistrarea celor constatate cu mijloace tehnice;

b) consultarea bazelor de date la care au acces potrivit atribuțiilor de serviciu și consemnarea celor constatate într-un înscris;

c) declarațiile persoanelor implicate în actele de violență domestică, ale persoanelor care au asistat la producerea actelor de violență domestică și ale altor persoane care pot comunica informații cu privire la persoanele implicate în actele de violență domestică;

d) înregistrări video sau audio ori fotografii, indiferent de proveniența acestora;

e) înscrisuri, inclusiv cele de natura mesajelor sau postărilor în mediul electronic și/sau de telefonie mobilă.

Conform acestor prevederi, organele de poliție ce intervin, adesea aceștia fiind polițiștii de proximitate, sunt competenți să administreze probe ce constau în efectuarea unor procedee probatorii de audiere a unor martori, fotografii ori înregistrări audio-video. Acest articol din Legea nr. 217/2003 vine în contradicție cu prevederile art. 55 alin. (4) C. proc. pen. „Atribuțiile organelor de cercetare penală ale poliției judiciare sunt îndeplinite de lucrători specializați din Ministerul Administrației și Internelor anume desemnați în condițiile legii speciale, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ori avizul procurorului desemnat în acest sens”¹⁵.

În cadrul aceluiași articol ce reglementează modalitățile prin care organele de poliție pot strânge probe este reglementat la alin. (2) și faptul că „pentru verificarea sesizărilor privind violența domestică și în scopul obținerii de probe cu privire la aspectele ce fac obiectul sesizării, polițiștii au dreptul de a pătrunde în domiciliul sau reședința oricărei persoane fizice, fără acordul acesteia, precum și în sediul oricărei persoane juridice, fără acordul reprezentantului legal al acesteia, dacă

---

¹⁴ Manea T., Șologon G., Ordinul provizoriu de protecție. Ordinul de protecție și asigurarea respectării acestora. Scurte considerații referitoare la protejarea familiei în legislația națională, în *Universul Juridic*, nr. 11/2021, p. 79.

¹⁵ *Ibidem*, p. 80

sesizarea indică în mod expres că actele de violență domestică au loc sau au avut loc în spațiile respective”. De asemenea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu privitoare la emiterea unui ordin de protecție provizoriu, la alineatul următor este prevăzut faptul că „polițiștii pot folosi forța și mijloacele din dotare, în mod adecvat și proporțional, pentru a pătrunde în spațiile prevăzute la alin. (2)”. Alin. (3) vine în completare și spune că „pot fi înregistrate cu mijloacele audiovideo sau foto din dotare, fără consimțământul persoanelor, înregistrărilor sau fotografiilor constituind probe”. Cel mai adesea, acest lucru se face utilizarea înregistrărilor audio - video portabile de tip body worn camera, aceste înregistrări în marea majoritate a cazurilor fiind cele mai concludente probe pentru ordinul de protecție provizoriu.

Totuși, aceste prevederi nu dau dreptul polițiștilor de a face o percheziție domiciliară. „Ei vor reține (în sens fizic, nu în sens juridic) persoanele despre care au bănuieli că sunt implicate în activitatea infracțională, vor conserva locul faptei și dacă este cazul vor ridica mijloacele de probă aflate la vedere. După cum am arătat, instituția percheziției este strâns legată de noțiunea de căutare. În acest caz, polițiștii nu caută nimic, ci se află în mod legal într-un spațiu și desfășoară activități cu caracter urgent printre care, eventual, se numără și ridicarea unor mijloace de probă aflate la vedere”¹⁶.

Imediat ce a fost luat ordinul de protecție, acesta este trimis spre confirmare parchetului de pe lângă judecătoria competentă în a cărei rază teritorială a fost emis, în termen de 24 de ore de la data emiterii, împreună cu formularul de evaluare a riscului și mijloacele de probă ce au fost obținute prin mijloacele anterior enunțate, conform art. 34 alin. (1) și (2). În continuare, următorul alineat spune că procurorul va decide asupra confirmării în termen de 48 de ore de la emitere, având un caracter urgent. Conform alin. (5), „în cazul în care constată că nu mai este necesară menținerea măsurilor de protecție dispuse, procurorul poate dispune motivat încetarea măsurilor de protecție, cu menționarea momentului de la care acesta încetează. Procurorul comunică acest lucru de îndată unității de poliție care a înaintat ordinul de protecție provizoriu, care ia măsuri pentru informarea imediată a persoanelor ce făceau obiectul acestuia”. Ulterior, procurorul va înainta imediat ordinul de protecție provizoriu judecătoriei competente în a cărei rază teritorială a fost emis, împreună cu cererea pentru emiterea ordinului de protecție.

Cu toate că există anumite neregularități în ceea ce privește reglementarea ordinului de protecție provizoriu, ce a fost introdus relativ recent la finele anului 2018, și poate fi luat maxim 5 zile, acesta este extrem de important pentru că de cele mai multe ori este una dintre cele mai importante probe pe care procurorul le are în vedere atunci când se va cere emiterea unui ordin de protecție de către instanța civilă.

---

¹⁶ Iugan A. V., Considerații în legătură cu obiectul percheziției domiciliare și delimitarea față de alte instituții de drept procesual penal, în Revista Dreptul nr. 6/2021.

În practică, s-a reținut că „În data de 18.03.2023, în jurul orelor 8:20, în timp ce victima (...) se întorcea de la muncă la domiciliul său, concubinul acesteia – (...), aflat sub influența băuturilor alcoolice – i-a adresat injurii și amenințări cu acte de violență. Ulterior, pe fondul unor discuții contradictorii, numitul (...) i-a aplicat victimei o lovitură cu palma în zona urechii stângi.

În urma acestui eveniment, a fost emis ordinul de protecție provizoriu nr. 1/18.03.2023 și a fost înregistrat penal având ca obiect infracțiunea de violență în familie și amenințare. De asemenea, întrucât agresorul a refuzat montarea dispozitivului pentru monitorizarea electronică, astfel cum s-a dispus prin ordinul de protecție provizoriu, organele de cercetare penală s-au sesizat din oficiu cu privire la săvârșirea infracțiunii de încălcare a ordinului de protecție provizoriu, dispunându-se totodată reținerea pentru o perioadă de 24 de ore a numitului...¹⁷”.

IV. ORDINUL DE PROTECȚIE

Ordinul de protecție cunoaște o procedură mult mai sinuoasă, fiind emis de către instanța civilă la inițiativa directă a victimei violenței domestice ori ca urmare a cererii de emitere a ordinului de protecție de către procurorul care a confirmat anterior ordinul provizoriu de protecție emis de organele de poliție.

Conform art. 38 alin. (1) din Legea nr. 217/2003, „Persoana a cărei viață, integritate fizică sau psihică ori libertate este pusă în pericol printr-un act de violență din partea unui membru al familiei poate solicita instanței ca, în scopul înlăturării stării de pericol, să emită un ordin de protecție prin care să se dispună, cu caracter provizoriu, una ori mai multe dintre următoarele măsuri - obligații sau interdicții:

a) evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate;

b) reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuința familiei;

c) limitarea dreptului de folosință al agresorului numai asupra unei părți a locuinței comune atunci când aceasta poate fi astfel partajată încât agresorul să nu vină în contact cu victima;

d) cazarea/plasarea victimei, cu acordul acesteia, și, după caz, a copiilor, într-un centru de asistență dintre cele prevăzute la art. 19;

e) obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de membrii familiei acesteia, astfel cum sunt definiți potrivit prevederilor art. 5, ori față de reședința, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate;

f) interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic;

¹⁷ Judecătoria Luduș, Secția Civilă, Sentința Civilă nr. 558 din 22.03.2023.

g) obligarea agresorului de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere;

h) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima;

i) obligarea agresorului de a preda poliției armele deținute;

j) încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora”.

Următorul articol al legii stabilește durata ordinului de protecție, respectiv „durata măsurilor dispuse prin ordinul de protecție se stabilește de judecător, fără a putea depăși 6 luni de la data emiterii ordinului. Dacă hotărârea nu cuprinde nicio mențiune privind durata măsurilor dispuse, acestea vor produce efecte pentru o perioadă de 6 luni de la data emiterii ordinului”.

O problemă ce trebuie adusă în discuție este probatoriul, care în cazul există un ordin provizoriu de protecție, acesta cade în sarcina organelor de poliție, pe când atunci când acesta este cerut direct de victimă, aceasta va fi nevoită să probeze faptul că viața, integritatea fizică ori libertatea acesteia sunt puse în pericol prin acte de violență domestică din partea pârâtului împotriva căruia se îndreaptă¹⁸.

Cererea pentru emiterea ordinului de protecție va fi introdusă fie de victimă, fie de un reprezentant legal al acesteia la judecătoria de pe raza teritorială în care își are reședința sau domiciliul victima. Din punct de vedere procedural, cererea pentru emiterea ordinului de protecție se va judeca în camera de consiliu, cu participarea obligatorie a procurorului și asistența juridică obligatorie atât a reclamantului, cât și a pârâtului.

Dacă se constată o situație urgentă, instanța va emite ordinul în aceeași zi fără a mai cita părțile. Pronunțarea nu se poate amâna mai mult de 24 de ore, iar motivarea se face în maxim 48 de ore de la pronunțare. Executarea ordinului de protecție este, conform art. 44, executorie.

Art. 48 prevede faptul că „la expirarea duratei măsurilor de protecție, persoana protejată poate solicita un nou ordin de protecție, dacă există indicii că, în lipsa măsurilor de protecție, viața, integritatea fizică sau psihică ori libertatea i-ar fi puse în pericol”.

Pentru a se asigura o eficientizare a măsurilor luate, au fost prevăzute anumite sancțiuni privitoare la încălcarea măsurilor luate prin ordinul de protecție. Prin urmare, la art. 41 alin. (1) se arată faptul că „încălcarea de către o persoană împotriva a căreia a fost emis un ordin de protecție a oricăreia dintre măsurile prevăzute la art. 38 (1), (4) și (5) lit. a) și b) și dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani”. Latura subiectivă cu care este comisă infracțiunea este intenția, subiectul activ fiind circumstanțiat, și anume cel împotriva căruia se emite un ordin de protecție¹⁹.

¹⁸ Manea T., Șologon G., op. cit.

¹⁹ Ibidem, p. 96

În practică, s-a reținut că „În actul de sesizare s-a reținut, în fapt, că inculpatul (...) și persoana vătămată (...) au conviețuit timp de 8 ani de zile, până la finalul anului 2019, cei doi având împreună și o fiică minoră; la finalul anului 2019, persoana vătămată... a decis să pună capăt acestei relații și s-a mutat, împreună cu fiica sa, la locuința părinților din localitatea Coveș nr. 151 (...).

Inculpatul (...) nu a acceptat decizia luată de fosta concubină, motiv pentru care acesta s-a deplasat în mod frecvent la locuința acesteia din localitatea Coveș; mai mult, în zilele de 26 și 27 februarie 2020, inculpatul (...) a exercitat acte de violență împotriva persoanei vătămate, fapte ce au determinat-o pe aceasta să sesizeze organele de poliție; cu privire la aceste prime fapte, persoana vătămată și-a retras apoi plângerile prealabile.

Ca urmare a acestor fapte repetate de violență exercitate de inculpat, în data de 27.02.2020 lucrătorii de poliție au emis împotriva acestuia ordinul de protecție provizoriu cu numărul 624.467/27.02.2020, ordin prin care lui (...) i se impunea să păstreze o distanță minimă de 100 de metri față de persoana vătămată (...).

După emiterea și confirmarea de către procuror, ordinul de protecție provizoriu a fost înaintat Judecătoriei., cu solicitarea de a se emite un ordin de protecție judiciar prin care inculpatului să îi fie interzis să se apropie de persoana vătămată... și de locuința acesteia din localitatea Coveș, nr. 151, (...). Prin Sentința civilă cu numărul (...) pronunțată de Judecătoria (...) la data de 06.03.2020 în dosar (...)/174/2020, definitivă prin neapelare la data de 11.03.2020, Judecătoria (...) a emis ordin de protecție împotriva inculpatului-pârât (...), pe o durată de 6 luni, prin care acestuia îi erau impuse obligațiile de a păstra o distanță minimă de 30 de metri față de persoana vătămată (...) și față de locuința acesteia din orașul (...), sat Coveș, nr. 151, (...). Dispozițiile executorii ale instanței de judecată au fost aduse la cunoștința inculpatului, prin intermediul organelor de poliție, așa cum reiese din conținutul procesului verbal din data de 09.03.2020; cu acest prilej, inculpatul a fost informat și asupra faptului că încălcarea măsurilor dispuse prin ordinul de protecție constituie infracțiune, inculpatul semnând personal procesul verbal de informare/luare la cunoștință.

Cu toate acestea, în perioada imediat următoare, inculpatul (...) a nesocotit în mod repetat dispozițiile instanței de judecată, faptele sale intrând astfel în sfera ilicitului penal.

a. O primă faptă a fost comisă în data de 27.03.2020, în jurul orelor 19:30, când persoana vătămată (...) se afla pe strada, în fața locuinței martorei (...), unde povestea cu aceasta și cu sora persoanei vătămate, martora (...). La un moment dat, inculpatul (...) a ieșit din curtea imobilului său cu intenția de a merge pe strada Bisericii din localitate; când a observat-o pe persoana vătămată, deși avea interdicție de a se apropia de aceasta, inculpatul s-a oprit pe o bancă din apropiere și a încercat în mod repetat să îi atragă atenția fostei sale concubine, care însă nu i-a dat importanță; în momentul în care (...) și sora acesteia au plecat spre propria locuință, inculpatul s-a pus în calea lor și a început să o tragă pe (...) de mâneca

bluzei și de pantofii pe care aceasta îi purta, sub pretextul că bunurile i-a fost cumpărate de inculpat în timpul relației dintre cei doi. Văzând atitudinea inculpatului, persoana vătămată și-a dat jos bluza și pantofii sport, bunuri pe care inculpatul le-a luat și apoi a părăsit zona în fugă; la o scurtă distanță, inculpatul a abandonat bunurile în șanțul ce mărginește drumul din zonă, bunurile fiind apoi găsite de persoana vătămată (...) și de sora acesteia, martora (...), și duse la locuința celor două, unde au și fost fixate prin fotografiere de organele de poliție. Modul în care inculpatul a acționat – deposedarea victimei, în plină stradă, de obiectele de îmbrăcăminte și de încălțăminte purtate și abandonarea acestora la scurtă distanță – demonstrează pe deplin faptul că acesta a urmărit doar să o înjosească/să o șicaneze pe fosta parteneră și nicidecum să recupereze respectivele bunuri.

Pentru această faptă de încălcare a ordinului de protecție, organele de poliție s-au sesizat din oficiu, așa cum reiese din cuprinsul procesului verbal încheiat la data de 27.03.2020 (...) la audierea în calitate de suspect, (...) a negat săvârșirea faptei mai sus descrise, acesta susținând în fapt că deplasarea la locul în care se afla victima (...) ar fi fost determinată de presupunerea că aceasta i-ar fi luat un telefon mobil, cu prilejul audierii în calitate de inculpat, autorul a recunoscut comiterea faptei în modalitatea mai sus descrisă.

b. În noaptea de 02/03.04.2020, în jurul orelor 22:00, inculpatul (...) s-a deplasat la locuința persoanei vătămate (...) din localitatea Coveș, nr. 151, (...) – imobil aflat în proprietatea martorului (...), tatăl persoanei vătămate, și, fără a avea acordul niciunei persoane, a pătruns în curtea interioară a imobilului. (...) vătămată (...) l-a observat pe inculpat trecând prin fața geamului de la camera în care aceasta se afla (victima l-a recunoscut pe inculpat după constituție și după jacheta cu care era îmbrăcat – și l-a anunțat pe martorul (...) cu privire la acest aspect. Martorul a ieșit din imobil pe un geam cu vedere către stradă și apoi a intrat în curte pe poarta dinspre stradă și astfel l-a surprins pe inculpat în timp ce acesta, aflat în curte, urmărea printr-o fereastră mișcările din interiorul locuinței. Martorul l-a prins pe inculpat de mână și de haine, iar apoi a cerut fiicei acestuia să anunțe poliția, moment în care inculpatul s-a smucit, a scăpat din prinsoare și a fugit din curtea imobilului, timp în care însă îi amenința verbal pe cei prezenți cu incendierea locuinței”²⁰.

V. CONCLUZII

Orice abuz provoacă o traumă și e văzut ca fiind o încălcare a integrității sacre și inviolabile a unei persoane. Conform afirmațiilor făcute de Richard G. Jelles și Murray A. Strauss, „este mult mai probabil ca o persoană să fie lovită sau ucisă în

---

²⁰ Judecătoria Agnita, Secția Generală, Sentință penală nr. 21 din 24.03.2023.

propria familie, de un alt membru al familiei, decât oriunde altundeva, de oricine altcineva”²¹.

Conform unor statistice făcute de Inspectoratul General al Poliției Române, o femeie moare o dată la trei zile ca victimă a violenței domestice²². Ceea ce trebuie avut în vedere este faptul că aceste statistici reprezintă partea vizibilă a fenomenului violenței domestice. Ceea ce s-a constatat însă de la introducerea ordinului de protecție provizoriu este scăderea cu 25% a deceselor.

Un progres care a fost înregistrat recent este introducerea brățărilor electronice ce se montează agresorului, în prezent acest proiect fiind implementat în București (115 cazuri) și alte trei județe ale țării, respectiv Iași (34 cazuri), Vrancea (29 cazuri) și Mureș (23 cazuri). Ca răspuns la această implementare, în București au fost constatate 114 infracțiuni privind nerespectarea măsurii monitorizării, urmat de Iași cu 42, Vrancea cu 28 și Mureș cu 12. Inspectoratul General al Poliției Române a aproximat faptul că undeva la anul 2025 vom avea această măsură implementată în toată țara.

Ceea ce este trist este faptul că adesea victimele aleg ca după luarea ordinului de protecție provizoriu să renunțe la demersurile juridice pentru că adesea intervine împăcarea. Ba chiar, organele de poliție care intervin povestesc faptul că de multe ori victimele refuză să coopereze, spunând că nu au nimic și că totul e în regulă, deși probele sunt evidente, ceea ce duce la statistici care ne spun că unul din 7 agresori este pedepsit.

În practică, s-a reținut că „În consecință, deși serviciul de probațiune nu va emite un raport asupra riscului de recidivă, instanței de judecată îi revine obligația de a efectua evaluarea riscului real pentru victima violenței domestice sau pentru familia acesteia din partea persoanei împotriva căreia s-a emis ordinul de protecție, evaluare întemeiată pe probele dosarului, pentru a asigura un echilibru între protecția interesului superior al copilului sau, după caz, dreptul la viață, integritate corporală, fizică și psihică al celorlalți membri ai familiei și dreptul la respectarea vieții private și de familie al reclamantului”²³.

VI. PROPUNERI DE LEGE FERENDA

Cum am precizat anterior, instanța civilă este cea care emite ordinul de protecție. Un fapt ce ar duce la eficientizarea emiterii consider că ar fi trecerea competenței emiterii ordinului de protecție la instanța penală, fiind mult mai potrivită pentru a soluționa acest tip de proceduri.

²¹ Pop L. M., „Dicționar de Politici Sociale”, Editura Expert, București, 2002.

²² Cojanu T. C., *op. cit.*, p. 964.

²³ Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, decizia nr. 50 din 22 iunie 2020.

O altă problemă pe care o ridică emiterea ordinului de protecție este faptul că Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice este pe alocuri ambiguă, nefiind indicate clar atribuțiile fiecărui organ judiciar. De asemenea, așa cum am indicat în lucrare, există o contradicție între prevederile Codului de procedură penală și această lege, cu privire la administrarea probelor. Conform Legii nr. 217/2003, organele de poliție ce intervin (polițiștii de proximitate) sunt competente în a administra probe ce constau în efectuarea unor procedee probatorii de audiere a unor martori, fotografii ori înregistrări audio – video. Conform art. 55 alin. (4) C. proc. pen., „Atribuțiile organelor de cercetare penală ale poliției judiciare sunt îndeplinite de lucrători specializați din Ministerul Administrației și Internelor anume desemnați în condițiile legii speciale, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ori avizul procurorului desemnat în aceste sens”. Eliminarea acestor contradicții consider că ar duce la o celeritate a procedurii.

De asemenea, tot pentru celeritatea emiterii ordinului de protecție consider că ar putea fi înlăturată etapa confirmării ordinului de protecție provizoriu de către procuror.

Toate aceste propuneri *de lege ferenda* sunt făcute cu scopul de a eficientiza emiterea ordinului de protecție, fie că este emis de către organele de poliție, fie că este emis de către instanța de judecată, pentru a veni în ajutorul victimelor violenței domestice, care este un rău care continuă să persiste și astăzi.

VII. BIBLIOGRAFIE:

Studii de specialitate

- Anton, A., Anton A., Abordarea criminologică a violenței în familie, în *Ars Aequi* nr. 1/2014;
- Avram, M., Drept civil. Familia, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, 2022;
- Bonea, G. V., Violența asupra femeii în familie, în *Calitatea vieții* nr. 2/2016;
- Cojanu, T. C., Determinări juridice actuale ale violenței domestice în contextul evoluției socio – culturale a fenomenului, în *Universul Juridic* nr. 1/2016;
- Iugan, A. V., Considerații în legătură cu obiectul percheziției domiciliare și delimitarea față de alte instituții de drept procesual penal, în *Revista Dreptul* nr. 6/2021;
- Manea, T., Șologon., G., Ordinul provizoriu de protecție. Ordinul de protecție și asigurarea respectării acestora. Scurte considerații referitoare la protejarea familiei în legislația națională, în *Universul Juridic*, nr. 11/2021;
- Niță, A. J., Convenția de la Istanbul – valoarea adăugată versus aspectele problematice ale reglementării, în *Universul Juridic* nr. 12/2022;
- Pop, L. M., „Dicționar de Politici Sociale”, Editura Expert, București;

- Rădulescu, S., *Sociologia violenței (intra) familiale: victime și agresori în familie*, Editura Lumina Lex, București, 2001.

Practică judiciară:

- Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, decizia nr. 50 din 22 iunie 2020;
- Judecătoria Agnita, Secția Generală, Sentință penală nr. 21 din 24.03.2023;
- Judecătoria Luduș, Secția Civilă, Sentința Civilă nr. 558 din 22.03.2023.